

Καθήκον τῆς πολιτείας ἢ νομιμοποίηση τῆς ἀμβλώσεως

τοῦ κ. Βασίλη Φίλια, καθηγητῆ Κοινωνιολογίας ΠΑΣΠΕ

Σχετικὰ μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ἀμβλώσεως μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι συγκροτοῦνται δυὸ συμφέροντα : τὸ συμφέρον τῆς γυναίκας σὰν ἐλεύθερου προσώπου νὰ ἀποφασίζει κυρίαρχα πότε καὶ κάτω ἀπὸ ποιούς ὄρους, θ' ἀποκτήσει παιδί καὶ τὸ συλλογικὸ συμφέρον νὰ καταπολεμηθεῖ ἢ ὑπογεννητικότητα, πού ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ κρίσιμα προβλήματα αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἄλλες πλευρὲς τοῦ ζητήματος — θρησκευτικὲς ἢ ἠθικὲς — οἱ ὁποῖες ἐξακολουθοῦν νὰ προτάσσονται ἀπὸ ὀρισμένους κύκλους ἀνάγονται σὲ μιὰ ἐντελῶς ξεπερασμένη ἀντίληψη ζωῆς καὶ δὲν ἔχουν καμμιά σχέση μὲ τὴν οὐσία τοῦ προβλήματος. Ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος ξεκινᾷ ἀπὸ τὴ διαπίστωση ὅτι στὴ χώρα αὐτὴ πραγματοποιοῦνται 200-300.000 ἀμβλώσεις τὸ χρόνο, γεγονός, πού σημαίνει ὅτι ἡ ἀμβλῶση ἐξακολουθεῖ νὰ χρησιμοποιεῖται σὰν τὸ κύριο ἀντισυλληπτικὸ μέσο. Ἐνα ἀντισυλληπτικὸ μέσο ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνον γιὰ τὴν υγεία τῆς γυναίκας καὶ ἐξαιρετικὰ προσοδοφόρον γιὰ μεγάλον ἀριθμὸν γινατρῶν, πού ἐξασφαλίζουν ἀπὸ τὴν πηγὴ αὐτὴ σημαντικὸτατα εἰσοδήματα. Οἱ γυναῖκες στὴν Ἑλλάδα καταφεύγουν στὴν ἀμβλῶση ἀγνοώντας τοὺς κινδύνους πού διατρέχουν νὰ ὑποστοῦν, ὅπως δευτεροπαθῆ στειρότητα καθὼς καὶ πρᾶγμα, πού δυστυχῶς πολὺ λίγο τονίζεται — σοβαρὲς ψυχικὲς διαταραχὲς σὰν συνέπεια τῆς βίαιης διακοπῆς τῆς κύησης. Τὸ πρωταρχικὸ λοιπὸν καθήκον τῆς πολιτείας εἶναι νὰ πληροφωρήσει μὲ ὅλα τὰ μέσα πού διαθέτει τὸν γυναικεῖο πληθυσμὸ τῆς χώρας γιὰ τοὺς κινδύνους πού διατρέχει καταφεύγοντας στὴν ἀμβλῶση καὶ γιὰ τὶς δυνατότητες ἀντισύλληψης πού ὑπάρχουν.

Τὸ δεύτερον, κ' ἀπὸ καμμιά ἀποψη δευτερεῖον, εἶναι νὰ ἐλέγξει τὴ διαδικασία καὶ τοὺς ὄρους τῆς ἀμβλώσεως. Καὶ γιὰ νὰ τὴν ἐλέγξει πρέπει νὰ τὴν νομιμοποιήσει. Ὅσο ἡ ἀμβλῶση παραμένει «ἀδίκημα» ποινικὰ κολάσιμο, πού δίνει καὶ τὴ βία γιὰ νὰ θεωρεῖται σὰν πράξις ἠθικὰ ἐπιμεμπτή, τὸ κράτος δὲν ἔχει καμμιά δυνατότητα ἀσκήσεως οὐσιαστικῆς καὶ ὑπεύθυνης πολιτικῆς σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτό. Οἱ πέντε ἢ δέκα καταδίκες γιὰ ἀμβλῶση τὸ χρόνο ὅχι μόνον δὲν ἀποτελοῦν καμμιά ἀπολύτως τροχοπέδη, ἀλλὰ καὶ ἐπισημοποιοῦν τὴν παρανομία καὶ τὴν ἀνευθυνότητα

σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, ἐνῶ καλλιεργοῦν παράλληλα ἓνα κλίμα ὑποκρισίας, ψεύδους καὶ κρυψινίας γύρω ἀπὸ ἓνα θέμα, πού κατ' ἐξοχὴν θὰ ἔπρεπε νὰ συζητεῖται καὶ νὰ ἀντιμετωπίζεται ἀνοιχτὰ, ἐλεύθετα καὶ ἀπροκατάληπτα. Γιὰ ὄλους αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶναι φανερό ὅτι ὁ νέος νόμος, πού διευρύνει κάτω ἀπὸ προϋποθέσεις τὰ ὄρια τῆς ἐπιτρεπόμενης ἀμβλώσεως δὲν πρόκειται παρὰ ἐλάχιστα νὰ συμβάλει σὲ μιὰ ὀρθολογιστικὴ προοπτικὴ ἀντιμετώπισης τοῦ προβλήματος. Ἡ ἀμβλῶση θὰ ἔπρεπε βασικὰ νὰ ἀποποινικοποιηθεῖ καὶ νὰ ὑπαχθεῖ σὲ πλήρη κρατικὸ ἔλεγχον, μὲ τὴν ἐννοία ὅτι θὰ πρέπει νὰ γίνεται μόνον σὲ εἰδικούς σταθμούς καὶ τὰ δημόσια νοσοκομεῖα. Σὲ εἰδικούς σταθμοὺς-ιατροεῖα καὶ σὲ δημόσια νοσοκομεῖα ὅπου θὰ λειτουργοῦν καὶ τέλεια ὀργανωμένους συμβουλευτικὲς ὑπηρεσίες μὲ ὅλες τὶς ἀναγκαῖες εἰδικότητες — γυναικολόγους, ψυχιάτρους ὑψηλῆς στάθμης, κοινωνικοὺς λειτουργοὺς κλπ., — πού θὰ βοηθοῦν τὶς γυναῖκες νὰ παίρνουν ψυχραῖμα καὶ ὄχι ὑπὸ τὸ κράτος πανικοῦ τὶς ἀποφάσεις τους. Ἐκεῖ θὰ συνεκτιμοῦνται παράγοντες σωματικῆς καὶ ψυχικῆς υγείας, ἀλλὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα — πού τόσο ἐπιμένουμε νὰ ἀγνοοῦμε — καὶ θὰ καταβάλλεται προσπάθεια νὰ μεταπεισθεῖ ἡ γυναῖκα ἂν θέλει νὰ ἐπιχειρήσει ἀμβλῶση χωρὶς νὰ συντρέχει κανένας σοβαρὸς λόγος.

Ὅπως ὅποτε ὅμως θὰ πρέπει νὰ ἐνεργοποιηθεῖ ἡ ἀπαγόρευση τῆς ἀμβλώσεως γιὰ τοὺς ἰδιώτες γινατροὺς, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχει ἐγγραφὴ ἐντολὴ τῶν εἰδικῶν σταθμῶν-ιατροείων, πού προαναφέρθηκαν, καὶ ἡ παράβαση συνεπάγεται ἀπαρέγκλιτα τὴν ἀπώλεια τῆς ἰατρικῆς ιδιότητος.

Ἡ ἀπόφαση πάντως γιὰ τὴν ἀμβλῶση πρέπει τελικὰ νὰ ἐναπόκειται στὴν κρίση τῆς ἐνδιαφερόμενης χωρὶς περιορισμούς, ἐκτὸς καὶ ἂν ἡ κύηση βρίσκεται σὲ προχωρημένο στάδιο καὶ δὲν συντρέχουν ἰδιαίτερα σοβαροὶ λόγοι, ὅποτε καὶ μόνον κατὰ τὴ γνώμη μου ἡ ἀμβλῶση θὰ πρέπει νὰ συνεπάγεται ποινικοῦ χαρακτήρα κυρώσεις σὰν μέσου προστασίας τῆς γυναίκας, τοῦ διαμορφωμένου πλέον ἐμβρύου καὶ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος πού συνδέεται ἀπὸ ἓνα σημεῖο καὶ πέρα, στενότατα μὲ τὴν προστασία τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ καθαρὰ ἀτομικὴ ὑπόθεση.